

โรคหิด...!! (Scabies)

โรคหิด (scabies) เป็นโรคติดต่อเชื้อผิวหนัง เกิดจากตัวไร Sarcoptes scabiei var hominis ซึ่งเป็น ectoparasite ที่มีวงจรชีวิตในคน มีระยะฟักตัว 3–6 สัปดาห์ โรคหิดมีการระบาดแบบ endemic มักพบการกระจายของโรคได้ในเรือนจำ สถานเลี้ยงเด็ก บ้านพักคนชรา หรือในโรงพยาบาล

อาการ

อาการสำคัญของโรคหิด คือ อาการคัน โดยผู้ป่วยจะมีอาการคันทั้งตัวและมีอาการคันมากโดยเฉพาะตอนกลางคืน และสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดติดกันก็มีอาการคันเช่นกัน

อาการแสดง

จะมีรอยโรคจำเพาะที่เกิดจากการไต่ของเชื้อหิดลงไปใต้ผิวหนังชั้นหนังกำพร้าเป็นรอยสั้นๆ (burrows) แต่ส่วนมากพบรอยโรคได้ยากเนื่องจากผู้ป่วยมักจะเกา จนทำให้รอยโรคเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ มักพบรอยโรคบริเวณซอกต่างๆ เช่น ซอกนิ้วมือ รักแร้ เตานม สะดือ ก้น และอวัยวะเพศ

การรักษามาตรฐาน (standard treatments)

- การใช้ยา 1% gamma benzene hexachloride (Lindane) ทาทั่วตัวก่อนนอน แล้วล้างออกในตอนเช้า (8–14 ชั่วโมง) และทาซ้ำอีกครั้งในอีก 7 วัน เพื่อฆ่าตัวอ่อนที่กำลังออกจากไข่
- 5% Permethrin วิธีใช้เช่นเดียวกับ Lindane ในสหรัฐอเมริกา CDC ได้จัดยานี้เป็น first-line topical therapy แต่ในประเทศไทยยานี้ยังไม่มียี่ห้อจำหน่าย

ยาทางเลือกอื่นๆ

- Benzyl benzoate เป็นยาที่มีราคาไม่แพง สามารถใช้ความแรง 25% (full strength) หรือเจือจางด้วยน้ำเหลือความเข้มข้น 10–12.5% ทาก่อนนอน หลังอาบน้ำ ติดต่อกัน 1–3 วัน แล้วทาซ้ำอีกครั้งในอีก 7 วัน อาการข้างเคียงที่มักพบ เช่น อาการแสบร้อน คันยุบยิบ
- 5–10% Sulfur ointment มีประสิทธิภาพการรักษาไม่ต่ำกว่ายามาตรฐาน แต่มีความปลอดภัยและราคาถูก เหมาะสำหรับเด็กเล็ก สตรีมีครรภ์และให้นมบุตร ควรทายาก่อนนอนทุกวัน อย่างน้อย 7 วัน

เอกสารอ้างอิง

สมาคมแพทย์ พิศวงแห่งประเทศไทย. Clinical Practice Guideline for Scabies. แนวทางเวชปฏิบัติ [Internet]. 2009 [2015 May 29]. Available from: [<http://www.rcpt.org/index.php/news/2012-09-24-09-26-20.html>]

จัดทำโดย : ฝ่ายงานเภสัชกรรมชุมชน รพ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน

โทร. 054-693548 ต่อ 114

